

GroenLinks

VERKIEZINGSPROGRAMMA VAN **GroenLinks**-HARDENBERG
VOOR DE GEMEENTERAADSVERKIEZINGEN VAN 7 MAART 2006
VOOR DE PERIODE 2006 TOT 2010

INHOUD

1 INLEIDING	3
2 DUURZAAM	5
A Beter milieu	5
B Ruim baan voor wandelen, fietsen en openbaar vervoer	7
C Beperken vervuiling en overlast autoverkeer	7
D Behoud en versterk de groene ruimte	9
3 SOCIAAL EN SOLIDAIR	11
A Iedereen doet mee	11
B Onderwijs	15
C Wonen	17
D Zorg en aandacht	19
E Kunst, cultuur en media	21
F Eerlijk en grenzeloos	23
4 EEN SAMENLEVING VOOR IEDEREEN	25
A Betrokken burgers; betrokken buurt	25
B Preventie voor repressie	27
C Een humaan asielbeleid	27
D Integreren doe je samen	29
5 BETAALBAAR	29
6 KANDIDATENLIJST	32

2

Redactie: Barbara Dijke en Kees Slingerland
Lay-out: Ontwerpcollectief Formadite, Slagharen

1 Inleiding

Na een raadsperiode van bijna zes jaar waarin GroenLinks als enige partij in Hardenberg een vrije rol wilde, niet het beleidsprogramma onderschreef en dus in de oppositie kwam, komen de volgende gemeenteraadsverkiezingen steeds dichterbij. Het is dus tijd om terug te kijken, want hebben we dan wel wat bereikt? Heeft de deelname van GroenLinks in de Hardenbergse raad zin gehad of was het met één raadslid tegenover dertig college-steunende raadsleden een hopeloze missie?

Dat de missie van raadslid Kees Slingerland niet hopeloos is geweest, moge blijken uit de volgende wat willekeurige opsomming van een paar "wapenfeiten":

- ✓ op initiatief van GroenLinks werd het plan van de reflecterende huisnummerpaaltjes in het buitengebied alsnog uitgevoerd
- ✓ GroenLinks diende een initiatief in over 'open software', om een einde te maken aan de alleenheerschappij van Microsoft®
- ✓ in overleg met de afdeling Groningen werden vertegenwoordigers van alle politieke partijen bij elkaar geroepen om een motie over de veerboot 'Le Joola' (gezonken in Senegal) te maken; ondanks steun van de gehele raad, veel werk achter de schermen en via het Europees Parlement, is het beoogde resultaat helaas niet bereikt
- ✓ raadsbreed was ook de steun voor een brief aan TPG-Post die door Kees Slingerland was opgesteld om ook in kleine plaatsen (als Slagharen en Gramsbergen) een postagentschap te handhaven; er kwam helaas geen antwoord, maar gelukkig zijn er nog wel postagentschappen
- ✓ door de ene stem van GroenLinks kreeg destijds de PvdA-motie voor de speciale positie van Slagharen (na de brand in de Bonte Wever en het sluiten van asielzoekerscentrum "De Eik") voldoende steun, zodat er nu veel in Slagharen ontwikkeld wordt

GroenLinks staat voor een politiek die duurzaam is. Dat betekent dat we het milieu zo min mogelijk willen belasten en zuinig willen zijn op de beschikbare bronnen. Dat betekent ook dat we, juist in een groene gemeente als Hardenberg, zuinig moeten zijn op de groene ruimte en niet het landschap moeten volbouwen met nieuwbouwwijken en bedrijventerreinen. Alleen zo voorkomen we dat toekomstige generaties met de negatieve gevolgen van onze economische groei blijven zitten. Dus kiezen we voor openbaar vervoer en vervoer per fiets, voor milieuvriendelijke bedrijvigheid en compact bouwen binnen de bebouwde kom. Door slim beleid en innovatieve toepassingen kunnen ecologie en economie wel degelijk hand in hand gaan. Op gemeentelijk niveau kunnen we daar op verschillende manieren aan werken.

Het is nodig om duidelijke keuzes te maken voor een beter milieu. Met name klimaatsveranderingen en luchtverontreiniging geven op dit moment reden tot zorg. Dat betekent scherp toezicht op de handhaving van milieunormen en een landelijk prijskaartje voor vervuiling. Lokaal kan gewerkt worden aan zaken als milieuvriendelijke systemen voor het afvoeren van hemel- en rioolwater, het bevorderen van energiezuinige woningen, bedrijven en apparatuur en investeren in duurzame energie, zoals het plaatsen van windmolens en het gebruik van zonnecellen. Bovenal zal de enorme groei van het autoverkeer teruggedrongen moeten worden. Ook kunnen we door aanmoediging en met overtuigingskracht, duurzaam ondernemen binnen onze gemeentegrenzen stimuleren.

2 Duurzaam

Beter milieu

5

Programmapunten

- ✓ de gekozen locatie voor windmolens (Dedemsvaart-Zuid) wordt in goed overleg met de bewoners van het betreffende gebied de komende jaren ingevuld
- ✓ de gemeente verhoogt het aandeel groene stroom (voor eigen gebouwen en openbare verlichting) en zoekt subsidiemogelijkheden om het gebruik van zonnecellen te stimuleren
- ✓ afspraken met woningcorporaties om duurzaam te bouwen worden geïntensiveerd
- ✓ milieuvergunningen worden streng gecontroleerd en gehandhaafd
- ✓ er wordt initiatief genomen om de resterende LPG-stations vanuit woongebieden te verplaatsen naar veiliger locaties

GroenLinks wil dat het vervoer op een duurzame manier vorm krijgt. Op veel plaatsen is het bus-, trein- en buurt-bus aanbod de afgelopen tijd verminderd. GroenLinks wil een goed netwerk van OV-lijnen: de dienstregeling moet weer op peil worden gebracht. Bezuinigingen van het Rijk mogen niet leiden tot verdere verschraving van het openbaar vervoer. De gemeente moet, in overleg met de provincie en de leveranciers, een bijdrage leveren om het openbaar vervoer te versterken. Daarnaast wil GroenLinks ruim baan voor de wandelaar en de fietser via een fijnmazig netwerk van comfortabele fiets- en wandelpaden, voldoende fietsenstallingen (zoals bij OV-knooppunten en de Toeristische Overstap Punten (TOP's)).

Landelijk sterven er jaarlijks 5000 mensen vroegtijdig door vervuiling van met name het autoverkeer. De groei van het verkeer en de opkomst van zwaardere auto's zal dit probleem voorlopig alleen maar verergeren. De groei van het verkeer leidt eveneens tot een onveiligere leefomgeving; zeker voor kinderen. GroenLinks verzet zich tegen het klakkeloos vermeerderen van het aantal meters asfalt als oplossing voor bereikbaarheidsproblemen. In de bebouwde kom kiezen we voor bovengenoemde investering in openbaar vervoer, de fiets, de "benenwagen" en voor het beperken van het autoverkeer.

Ruim baan voor fietser, wandelaar en OV

Programmapunten

7

- ✓ de busverbindingen Dedemsvaart-Hardenberg en Dedemsvaart-Coevorden worden efficiënter ingericht met op rustige tijden kleinere busjes die vaker gaan en beter aansluiten op de treintijden
- ✓ met relevante gemeentes, provincies en de NS wordt overleg opgestart om de treinverbinding Twente-Drenthe te verbeteren
- ✓ in overleg met de plaatselijke belangen wordt onderzocht of het buurtbussennet aangevuld moet worden (o.a. met haltes bij de TOP's)
- ✓ het fietspadennetwerk wordt tussen de kernen afgerond, waarna verbindingen met de Drentse, Duitse en Twentse fietspaden worden verbeterd of nieuw ingepland
- ✓ de gemeente neemt contact op met de Waterschappen en de landbouworganisaties om de bereidheid te onderzoeken wandelroutes over oevers en over agrarische gronden te laten lopen (inclusief compensatie voor de agrariërs via subsidie): na een akkoord van landbouwers en waterschappen wordt aan relevante organisaties, als de VVV-Vechtdal, gevraagd om routes via genoemde locaties in te richten

Beperken vervuiling en overlast autoverkeer

Programmapunten

- ✓ het centrum van Hardenberg wordt als wandel-/fietsgebied ingericht, waarbij het fietsen tijdens koopavond en op zaterdag wordt verboden
- ✓ betaald parkeren in de kern Hardenberg wordt in combinatie met een vergunningstelsel spoedig ingevoerd
- ✓ Dedemsvaart (en zonodig andere kernen) werken bij winkelcentra met de blauwe zone
- ✓ in overleg met de provincie wordt onderzocht of een andere inrichting van de Zwolseweg te Balkbrug kan bijdragen aan zowel veiliger langzaam verkeer als een gepaste snelheid voor het autoverkeer
- ✓ de N34 wordt, na aanleg van de Ommer-Rondweg veiliger ingericht als stroomweg: het aantal gelijkvloerse kruisingen wordt geminimaliseerd, bij de Boshoeck mag alleen rechtsaf worden geslagen en bij de kruising nabij de Ganzenhoeve (Anerveen) wordt het afslaan verboden
- ✓ in woongebieden en rond scholen geldt een maximum rijsnelheid van 30 kilometer per uur of lager. Ook op overige gemeentelijke wegen wordt vanwege veiligheid, vervuiling en geluidsoverlast de rijsnelheid beperkt

GroenLinks wil meer aandacht en geld voor groen en natuur. Het Rijk schaft met de Nota Ruimte bijna alle beschermende regels af. Het is aan gemeenten om tegenwicht te bieden en het eigen onbebouwde gebied groen te houden. Grote aaneengesloten natuurgebieden (bijv. de Ecologische Hoofdstructuur = EHS) zijn van vitaal belang voor de kwaliteit en veerkracht van ecosystemen. Door het vormen van ecologische zones kan de diversiteit en levensvatbaarheid van dergelijke ecosystemen enorm vergroot worden. Hierbij kan het basisrapport "Biodiversiteit Hardenberg", dat in 2004 door de Koppel samen met de gemeente is uitgegeven, leidend zijn. De lokale ecologische verbandingen kunnen zowel in stedelijk als landelijk gebied (door)lopen. De gemeente kan hier een belangrijke rol spelen door actief beleid te voeren (denk bijvoorbeeld aan aankoop, subsidies, kavelruil). Natuurbeheer kan in goed overleg met de agrarische sector vormgegeven worden.

Op het gebied van onder meer landschapsbeheer en -onderhoud en het creëren en verbeteren van wandel- en fietsroutes, kan de agrarische sector worden gestimuleerd om de bakens te verzetten in de richting van recreatie en natuurontwikkeling. Ook in en rond bebouwd gebied moet meer natuur komen. Het aanwezige groen moet versterkt worden. Door bouwlocaties slimmer en compacter te bebouwen (de zgn. inbreiding) kan de hoeveelheid woningen uitgebreid worden, zonder dat dit ten koste gaat van het groen.

Hetzelfde geldt voor bedrijventerreinen. Ook hier is het mogelijk door een slimmere bebouwing, maar ook door een efficiëntere logistieke en infrastructurele planning, meer bedrijven te herbergen. Zodoende kunnen kostbare natuur en open ruimte gespaard blijven. In de keuze van bedrijven wordt dan vooral gekozen voor bedrijven die zuinig met ruimte omgaan in relatie tot het aantal arbeidsplaatsen.

8

De gemeente stimuleert, waar mogelijk, het ombouwen van vrijkomende agrarische bedrijfsgebouwen tot appartementen voor bijvoorbeeld senioren en starters. Landschaps-ontwikkelingsplannen gaan richting geven aan de plannen voor het landelijke gebied. De gemeente gaat op basis van een waterstructuurvisie en een waterplan meer ruimte creëren voor het water. Ook kan nader onderzoek worden gedaan naar de teelt van producten ten behoeve van alternatieve energie.

Behoud en versterk de groene ruimte

Programmapunten

9

- ✓ De nog te actualiseren bestemmingsplannen worden waar nodig, rekening houdend met het rapport "biodiversiteit," geactualiseerd om groene gebieden groen te houden en ecologische zones te versterken
- ✓ bij ruimtelijke ingrepen of werkzaamheden wordt altijd eerst onderzocht of er consequenties zijn voor beschermde in het wild levende dieren
- ✓ ecologische zones worden bij gelegenheden uitgebouwd en waar mogelijk de bebouwde kom 'ingetrokken'
- ✓ om meer ruimte aan het water te gunnen gaat Hardenberg haar waterstructuurvisie en waterplan maken: hierbij vormen de "Johan Poffers-plannen" voor de Vechtuitwaarden constructieve elementen
- ✓ geheel in lijn met de Woon- en Toekomstvisie wordt nieuwbouw binnen de bebouwde kom uitgevoerd, met name via "inbreiden", behalve als er echt geen ruimte meer te vinden is
- ✓ er wordt compact gebouwd en hoogbouw alleen met hoge beeldkwaliteit
- ✓ openbaar groen wordt goed onderhouden en in nieuwbouwwijken ingepland, maar dan inclusief een hondenuitlaatplaats
- ✓ natuurbeheer door boeren wordt gestimuleerd en ondersteund
- ✓ bestaande wandel- en fietsroutes, ook voor woon-werk, winkel- en schoolverkeer, worden goed onderhouden en zo veel mogelijk beschermd
- ✓ hergebruik van gebouwen heeft de voorkeur boven sloop: mooie gebouwen worden als monument aangewezen en vrijkomende boerderijen worden creatief verbouwd tot senioren-, startersappartementen en evt. kleinschalige milieuvriendelijke bedrijfjes
- ✓ het ruimtegebruik van bestaande bedrijventerreinen wordt geïntensiveerd om de ontwikkeling van nieuwe bedrijventerreinen overbodig te maken of te beperken
- ✓ er komen kwaliteitseisen (architectuur) voor bedrijventerreinen in de gemeentelijke welstandsnota en het parkmanagement wordt verder gestimuleerd
- ✓ in woongebieden dient altijd voldoende speelruimte voor kinderen te zijn
- ✓ ouderen die nu in een (te ruime) eengezinswoning zitten, worden gestimuleerd om door te stromen naar seniorenwoningen; een goed aanbod van comfortabele appartementen zou de beste stimulans zijn, maar daarnaast zou bekeken kunnen worden of een verhuispremie mogelijk is

GroenLinks staat voor een solidaire samenleving, waarin welvaart en middelen eerlijk verdeeld worden. Een eerlijke verdeling op wereldschaal, maar ook op lokaal niveau. Dat betekent dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. Allereerst streven we ernaar dat zoveel mogelijk mensen aan de slag komen. Werk geeft niet alleen inkomen, het geeft ook zelfvertrouwen, het emancipeert en geeft een positie in de samenleving. Mensen die op de arbeidsmarkt geen plek kunnen vinden of niet kunnen werken moeten extra ondersteund worden. Dat kan door hen te helpen hun leven zelf vorm te geven, door het aanbieden van betaalbare zorg, van scholing of - al dan niet gesubsidieerd - werk. Een solidair en ruimhartig minimabeleid is bittere noodzaak.

Er moet voldoende goede betaalbare woonruimte beschikbaar zijn, toegankelijke sportfaciliteiten en een laagdrempelig, betaalbaar cultuuraanbod.

Economie

Economie is voor GroenLinks niet alleen maar economische groei. GroenLinks streeft naar werkgelegenheid. Juist ook voor jongeren zonder werkervaring en voor mensen met weinig opleiding of een taalachterstand. Dit betekent niet dat we kiezen voor massale bedrijventerreinen vol loodsen en industrie in de hoop werk te creëren. Deze terreinen blijken er landelijk al meer dan genoeg te zijn en bovendien is het niet de bedrijvigheid die we juist willen steunen. Zonder iets aan deze werkgelegenheid af te willen doen, wil GroenLinks voor de toekomst inzetten op de creatieve economie: kleine en grote bedrijven in de kennis- en adviessector, in toerisme en andere dienstverlening. Dit is hoogwaardige bedrijvigheid die op dit moment een grote groei doormaakt. Het is tevens bedrijvigheid die goed in te passen is in ons dichtbevolkte land.

10

De gemeente heeft niet erg veel invloed op het economische klimaat: de kenmerken en ligging van de regio zijn meestal bepalender. De gemeente kan wel de vestiging van hoogwaardige kennisintensieve bedrijven aanmoedigen. De vestigingsvoorwaarden blijken voor de "creatieve economie" meer te liggen in goedkope kantoorruimte, een aantrekkelijke omgeving met een divers en open cultureel klimaat dan in snelwegen en bedrijventerreinen.

Participatie

Betaald werk is voor veel mensen belangrijk. Het biedt kansen om talenten te ontplooiën en om economisch zelfstandig te zijn. Maar er is meer dan werk in het leven. Betaald werk moet te combineren zijn met zorg voor kinderen of ouders en met vrijwilligerswerk.

3 Sociaal en solidair

Iedereen doet mee

De Sociale Dienst (afdeling Werk, Zorg en Inkomen van de gemeente) dient oog te hebben voor de individuele mens. Meedoen in de maatschappij is daarbij het belangrijkste uitgangspunt. Daartoe dient de gemeente ook andere vormen van participatie mogelijk te maken. Vaak kunnen mensen nog een heel belangrijke bijdrage leveren als ze in een 'beschermde' omgeving hun werk kunnen doen. Voor deze groep moeten gesubsidieerde "participatie"-banen geschapen worden en behouden blijven (incl. het instanhouden van de huidige ID-banen).

Ook degenen die niet in staat zijn betaald werk te bemachtigen, moeten zich niet uitgesloten voelen, maar een volwaardige rol kunnen spelen. Voor hen dient er een goed en toereikend vangnet te zijn. De wet Werk en Bijstand biedt gemeentes veel vrijheid hier invulling aan te geven. GroenLinks is voor een ruimhartige inkomensondersteuning: via Bijzondere Bijstand, maar ook bij-voorbeeld via een goede collectieve ziekteverzekering en schuldhulp-verlening.

Werk

GroenLinks gelooft niet in "eigen schuld, dikke bult": werkloosheid is niet alleen de verantwoordelijkheid van de werkloze. Overheid en werkgevers moeten hierin mede hun verantwoordelijkheid nemen. Door te strijden tegen arbeidsmarktdiscriminatie, door te bieden van scholingsprogramma's en door deeltijdwerk mogelijk te maken. Dit kan onder andere bereikt worden door convenanten met het bedrijfsleven te sluiten.

Reïntegratie

Door een goede heldere opdracht te verstrekken aan de reïntegratiebedrijven die de werkzoekenden naar werk moeten begeleiden, kunnen we er voor zorgen dat mensen optimaal begeleid worden. GroenLinks maakt zich sterk voor een goede positie van de uitkeringsgerechtigde. Deze moet zelf een actieve rol kunnen spelen in het vinden van werk, het zogenaamde reïntegratieproces. Immers, hoe groter de motivatie en betrokkenheid van de uitkeringsgerechtigde, hoe groter de slagingskans van het reïntegratietraject.

De gemeente als werkgever

De gemeente is zelf een belangrijk werkgever. Wij willen dat de gemeente het goede voorbeeld geeft als het gaat om werkgeverschap. Het personeelsbestand moet een weerspiegeling zijn van onze bevolkingsopbouw.

Programmapunten

- ✓ er komt meer ruimte voor startende kleine bedrijven; o.a. via meer bedrijfsverzamellocaties
- ✓ voor grootschalige bedrijventerreinen is voorlopig geen of nauwelijks extra ruimte nodig
- ✓ de gemeente maakt middelen vrij voor het behoud van ID-banen binnen het budget van de Wet Werk en Bijstand of met eigen middelen (Wavin-gelden)
- ✓ voor de groep die geen reële uitstroombijzonderheid heeft naar regulier werk worden zogenaamde participatiebanen gecreëerd
- ✓ de positie van uitkeringsgerechtigden wordt verbeterd. Zij krijgen inspraak in het te volgen reïntegratietraject. De uitkeringsgerechtigde dient beschouwd te worden als contractpartner, die desgewenst een "second opinion" kan vragen. Daarmee wordt de betrokkenheid en motivatie van de klant groter, en de kans op een succesvol traject ook
- ✓ mensen voor wie het vinden van betaald werk - bijvoorbeeld door persoonlijke problemen, of leeftijd - (nog) niet tot de mogelijkheden behoort, moeten ondersteund en/of geschoold worden en niet onder druk gezet worden een baan te vinden die er voor hen niet is. Voor hen komt er een (tijdelijke) ontheffing van de sollicitatieplicht
- ✓ mantelzorgers krijgen eveneens (al dan niet tijdelijk) vrijstelling van sollicitatieplicht

Onderwijs is, zowel openbaar als bijzonder, een recht. Juist openbaar onderwijs dient voor iedereen toegankelijk te zijn en te blijven. Vanuit die verscheidenheid biedt het openbaar onderwijs extra kansen op een belangrijke plaats in het onderwijsveld. Daarnaast is onderwijs een van de belangrijkste middelen om kansarmoede tegen te gaan. GroenLinks is een voorstander van een sluitende ketenaanpak. Dat begint met een goed leerling-volgsysteem en het vroegtijdig signaleren van gedrags- en/of leerproblemen. Verder is het van belang dat alles op alles gezet wordt om leerlingen "aan boord" te houden: een groot aantal kinderen en jongeren krijgt te maken met jeugdhulpverlening. Vaak gaan dan hun schoolprestaties ook achteruit. Signalering vanuit scholen gebeurt vaak te laat en jeugdhulpverlening komt pas in beeld als het echt mis gaat. Uitvalpreventie, anti-spijbelmaatregelen en een opvangnetwerk voor vroegtijdige schoolverlaters zijn van groot belang. Ook leer-werkervaringstrajecten kunnen een belangrijk middel zijn om te voorkomen dat jonge mensen in een spiraal van kansarmoede terecht komen.

Sport in combinatie met leren betekent een gezonde combinatie die moet worden gestimuleerd. De brede school is een concept dat zich hier uitstekend voor leent. Onderwijs- zorg- en welzijnsinstellingen werken hierin samen om kinderen en ouders te ondersteunen. De brede school onderkent dat de school een onlosmakelijk onderdeel vormt van een wijk en van een breder aanbod dat de gemeente doet om de ontplooiing van kinderen te verbeteren en achterstanden te voorkomen. GroenLinks wil het ontstaan van brede scholen stimuleren en waar mogelijk verbeteren.

Ook onderwijs voor volwassenen is belangrijk om mensen kansen te bieden, waarbij de beschikbaarheid van kinderopvang een belangrijke randvoorwaarde is. De gemeente is voor een deel verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen. We vinden het belangrijk dat onze kinderen in deugdelijke gebouwen met goede, veilige, voorzieningen les krijgen. Daar waar de gemeente zelf een bijdrage kan leveren, moet dat gebeuren. Maar ook moet de gemeente daar waar nodig schoolbesturen aansporen goed onderhoud te plegen. In Hardenberg is geen HBO beschikbaar, hetgeen één van de oorzaken vormt van de wegtrekkende jeugd. Een HBO-servicepunt kan wellicht helpen om het verband tussen opleiden, stage-lopen en werken op dat niveau beter af te stemmen en de mogelijkheden in Hardenberg te optimaliseren.

Programmapunten

- ✓ De gemeente en het CWI gaan scholen en bedrijfsleven met elkaar in contact brengen om stage/leerplekken voor (vroegtijdige) school-verlaters te creëren
- ✓ Hardenberg stimuleert de samenwerking tussen scholen en sportverenigingen
- ✓ het concept van de brede school wordt verder ontwikkeld en uitgebouwd
- ✓ het leerling-volg-systeem wordt verder ontwikkeld/ingevoerd
- ✓ er komt een "ketenaanpak" voor scholing/schoolverzuim: van leerplichtambtenaar tot en met het project "Break" wordt de aandacht gericht op het voorkomen en beperken van uitval
- ✓ in zijn contacten met het bedrijfsleven stimuleert de gemeente dat zij bij het aannemen van jongeren meer aandacht besteden aan het verder opleiden van hen (dit vanuit inzicht in de subsidiemogelijkheden)
- ✓ binnenschoolse programma's gericht op sociale vaardigheden en expressie worden gestimuleerd
- ✓ Hardenberg gaat contacten leggen met Windesheim en Hogeschool Drenthe om de mogelijkheden te verkennen / stimuleren voor een HBO-servicepunt
- ✓ het "Kans"-project dient niet alleen te worden behouden, maar vooral gemeentebreed te worden geactiveerd.

Wonen is een basisbehoefte. Voor alle lagen van de bevolking moeten goede betaalbare woningen beschikbaar zijn. Op dit moment stagneert de doorstroom. Tegelijkertijd gaan gemeentes steeds meer duurdere koopwoningen bouwen. GroenLinks wil dat er voldoende sociale woningen beschikbaar blijven of komen. Daartoe willen we harde afspraken maken met corporaties en projectontwikkelaars. In overleg met ontwikkelaars en corporaties dienen programma's te worden opgezet waardoor ouderen, jongeren, starters en mensen met een laag inkomen op termijn aan passende en betaalbare woonruimte kunnen komen.

De enorme prijsstijgingen op de woningmarkt maken een (andere) woning voor veel mensen onbereikbaar. GroenLinks wil daarom ook de kloof tussen kopen en huren verkleinen, door betaalbare starterswoningen te realiseren. Dit kan bijvoorbeeld door het bevorderen van deelkoopprojecten, initiatieven waarbij huurders niet de grond, maar alleen het casco van de woning kopen, of andere alternatieve koopvormen. De wachttijd voor bijv. jongeren op een woonruimte is momenteel in Hardenberg ongeveer 21/2 jaar: door (tijdelijk) leegstaande panden als woonruimte beschikbaar te houden kan (tijdelijk) in woonbehoeftes worden voorzien. Ook zou een centraal meldpunt voor vraag en aanbod van 1-2-persoonswoonruimtes een deel van de oplossing kunnen zijn. Projecten "Woonbegeleiding" en "Beschermd Wonen" krijgen nog meer mogelijkheden. Huurders moeten meer vrijheid krijgen om te klussen in hun huurwoning. Door een gevarieerd woningaanbod in de wijken te realiseren, wordt de diversiteit en leefbaarheid in de wijk vergroot. Door zowel goedkope sociale woningbouw, als middenklasse en een beperkt aantal duurdere (koop)woningen (de behoefte hieraan is wel geringer!) te realiseren, wordt het mogelijk voor mensen om in de eigen wijk wooncarrière te maken.

16

(voor de kleine kernen)

Om leegloop en het wegvallen van noodzakelijke voorzieningen te voorkomen, zullen kleine kernen op beperkte schaal moeten kunnen groeien. GroenLinks is een voorstander van compact bouwen, zoveel mogelijk binnen de bebouwde kom, conform de afspraken in de Toekomstvisie.

Programmapunten

- ✓ de huurliberalisering wordt teruggedraaid. In de prestatie-afspraken met de woningcorporatie(s) wordt vastgelegd dat de huren in principe niet meer stijgen dan de lonen en uitkeringen
- ✓ gemengde bebouwing wordt bevorderd: goedkoop en (beperkt) duur, koop en huur door elkaar
- ✓ de gemeente zet zich in voor meer betaalbare woningen voor jongeren en studenten, alleenstaanden, starters, ouderen en mensen met een handicap
- ✓ de gemeente gaat in overleg met de Stuw bekijken hoe er een centraal meldpunt kan komen voor vraag en aanbod van 1-2-persoonswoonruimtes
- ✓ tijdelijk leegstaande panden (ook kantoren, bedrijfspanden en bejaardenwoningen) worden (tijdelijk) toegevoegd aan het beschikbare woningenbestand
- ✓ GroenLinks wil dat tenminste 30 % van het woningenarsenaal bestaat uit sociale woningbouw
- ✓ samen met woningcorporaties wordt het aantal starterswoningen met "starterslening" geleidelijk omhooggeschroefd
- ✓ huurders moeten meer vrijheid krijgen om hun woning op te knappen en in te richten, want dit draagt bij aan grotere betrokkenheid en beter onderhoud van het woningenarsenaal
- ✓ inbreiden gaat voor uitbreiden

Op het gebied van Zorg en Welzijn is de komende jaren veel aandacht nodig voor de invoering en verdere uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). De wet kent de gemeente een belangrijke regierol toe. GroenLinks wil dat de gemeente die rol voortvarend oppakt. Het streven van de wet naar de integratie van zorg in de maatschappij sluit aan bij GroenLinkse ideeën over het mogelijk maken van individuele keuzes. Daarvoor moet dan wel een aantal voorwaarden worden gerealiseerd. In een verhardende ieder-voor-zich samenleving liggen vereenzaming en verloedering op de loer.

Om kwetsbare groepen volwaardig mee te laten draaien in de samenleving is het noodzakelijk dat er ruimte voor hen wordt gemaakt. Dit is niet alleen beter voor hen, maar ook voor anderen. Het confronteert iedereen met de kwetsbare kanten van het bestaan. Zo ontstaat een vriendelijkere, tolerantere samenleving. Hierbij gaat het niet alleen om zorg: kwetsbare groepen moeten in de gelegenheid worden gesteld om op hun eigen manier een bijdrage te leveren aan de samenleving. Het zou bijvoorbeeld minder voor moeten komen dat een "aangepaste woning" na verkoop door de nieuwe eigenaar weer "on-aangepast" wordt. Contact tussen kwetsbare mensen en andere mensen komt niet vanzelf tot stand. Een persoon-lijke coach of ambassadeur kan het contact tussen mensen en zorgondersteuners, projecten of zorgaanbieders in goede banen leiden. De coach kan een vrijwilliger, familielid of betaalde kracht zijn.

De leefbaarheid en veiligheid die inwoners ervaren in een gemeente hangt in sterke mate af van een stevig netwerk van gemeente, burgers en instanties. GroenLinks wil daarom dat de gemeente samenhangende voorzieningen op wijkniveau gaat realiseren, die toegankelijk en betaalbaar zijn. Het gaat daarbij niet alleen om voorzieningen als vervoer, huishoudelijke hulp en dagbesteding. Minstens zo belangrijk zijn welzijnsvoorzieningen, zoals ontmoetingsmogelijkheden voor jong en oud en het ontwikkelen en ondersteunen van vrijwilligersprojecten of ondersteuning van mantelzorgers. Deze preventieve collectieve activiteiten voorkomen een ongebreidelde groei van het aantal individuele aanspraken op zorg.

GroenLinks wil een actieve rol van de gemeente om een integraal jeugdbeleid te realiseren. Samenwerking tussen voorzieningen op het gebied van onderwijs, (gezondheids)zorg, sport, arbeid en jeugdhulpverlening wordt gestimuleerd. Maar ook andere beleidsterreinen hebben invloed op jeugdbeleid. Bij het inrichten van de openbare ruimte wordt rekening gehouden met de belangen van jeugd en jongeren door het inrichten van hangplekken, sportveldjes en speelgelegenheid. Voor jongeren die werk zoeken en veel begeleiding nodig hebben dient een "begeleide-werkplek" te worden geregeld.

Zorg en aandacht

Programmapunten

19

- ✓ mantelzorgers worden ondersteund en ontlast, bijvoorbeeld door de bestaande lokale en regionale steunpunten mantelzorg: samenwerking en afstemming tussen die organisaties is voor de overzichtelijkheid en het efficiënt werken van die organisaties van groot belang; daarnaast dienen zij actief te gaan werken aan de beschikbaarstelling van "respijtzorg" (zorg waardoor een mantelzorger tijdelijk wordt vrijgesteld, zodat een vaak broodnodige pauze of vakantie mogelijk is)
- ✓ GroenLinks is een voorstander van multifunctionele centra, waar iedereen uit de wijk terecht kan voor een vraag over het persoonsgebonden budget (wat via de WMO mogelijk blijft), de griepvrij, een opvoedkundig advies, een leuke vrijwilligersbaan, een potje biljarten of een kopje koffie. De realisering van dergelijke centra wordt dan ook via brede school- of 'kulturhus'-concept gestimuleerd
- ✓ er worden dienstencentra (soms in voornoemd concept) ingesteld om het mogelijk te maken dat mensen langer zelfstandig blijven wonen: het gaat hierbij om diensten als huishoudelijke hulp, hulp bij aankleden en wassen, boodschappendiensten, maaltijdservice, vervoer, klusdiensten en ondersteuning bij persoonlijke contacten en administratie
- ✓ de Stichting Werk en Scholing gaat in overleg met het Larcom en de gemeente bekijken of werkzoekende jeugd zonodig een (gesubsidieerde) begeleide werkplek kan worden geboden
- ✓ er wordt een gemeentelijke raad ingesteld met een zware adviesrol ten aanzien van de voorzieningen en diensten in de wijken / plaatsen; leden van de raad zijn de betrokkenen: cliënten, mantelzorgers, vrijwilligers en professionals, zoals thuiszorgmedewerkers, begeleiders van dagbesteding, maatschappelijk werkers, huisartsen, e.d.
- ✓ GroenLinks wil het maatschappelijk werk, het welzijnswerk en het vrijwilligerswerk uitbreiden en versterken
- ✓ de gemeente neemt initiatief om samen met de Arcon te komen tot een database voor aangepaste woningen, zodat vraag en aanbod op dat gebied elkaar beter kunnen vinden
- ✓ de voorlichting over de mogelijkheden voor bijzondere bijstand en teruggave inkomstenbelasting wordt verbeterd

Bij een moderne en progressieve samenleving hoort ook een sterk cultureel klimaat. Om zo'n klimaat tot stand te kunnen brengen en te kunnen behouden moet worden gewerkt aan het tegengaan van verschraling van het culturele aanbod en waar mogelijk het vergroten van de bereikbaarheid en de participatie eraan. Dit wil GroenLinks doen door het goede te behouden en vernieuwende kunst- en cultuuruitingen te stimuleren. GroenLinks streeft er naar dat een verscheidenheid aan culturele stromingen zichtbaar moet kunnen zijn in het gemeentelijk cultureel aanbod.

GroenLinks wil niet alleen werken aan een gevarieerd aanbod van kunstdisciplines, maar ook voor een goed werkklimaat voor de kunstenaars. Dit laatste kan door middel van een initiatief voor een werkplaats/atelier/ oefenruimtes voor verschillende kunstdisciplines: wellicht is een dergelijk initiatief in te passen in het LOC. Het blijvend ondersteunen van de kunstuitlen en ook steun voor het initiatief PopSupport horen bij een dergelijk beleid. In 2000 had GroenLinks in zijn programma het opknappen van het Openluchttheater te Gramsbergen staan; dit initiatief is inmiddels lokaal opgepakt.

We vinden het belangrijk dat zoveel mogelijk mensen kennis kunnen nemen van, en plezier kunnen beleven aan cultuur. Dit betekent dat wij ons zullen inzetten om kunst voor iedereen bereikbaar te maken. Dit kan op verschillende manieren; van het betaalbaar houden van het theater tot het beschikbaar stellen van minimapasjes, waardoor die mensen met forse korting gebruik kunnen maken van "De Voorvechter" (maar die bijvoorbeeld ook te gebruiken zijn voor sport).

GroenLinks streeft naar stimulering en intensivering van kunsteducatie. Hierbij is onder andere de versterking van de afstemming tussen provinciale steunfuncties en het onderwijs in gemeenten van belang. De kwaliteit van het aanbod en de aansluiting tussen de basisschool en de bovenbouw dient verbeterd te worden.

Verder wil GroenLinks afstemming tussen amateurkunst en kunsteducatie. Dit is van belang zowel voor de toekomstige doorstroming binnen de amateurkunst als voor het daadwerkelijk stimuleren van culturele interesses bij de jeugd.

Een bibliotheek is een onmisbare voorziening. Bibliotheken zijn niet alleen een bron van kennis, maar ook van verstrooiing. Daarnaast vervult een bibliotheek vaak een belangrijke sociale functie in de buurt. GroenLinks vindt dan ook dat het netwerk van buurtbibliotheken behouden moet blijven en dat de bibliotheek voor iedereen bereikbaar moet worden/blijven. Dat kan

Kunst, cultuur en media

Programmapunten

- ✓ samenwerking tussen instellingen binnen de cultuursector zelf en van de cultuursector met diverse andere sectoren wordt bevorderd: voor dit doel zullen specifieke aanmoedigingsbijdragen beschikbaar worden gesteld
- ✓ het zogenaamde "Kunstmenu" voor scholieren wordt gestimuleerd: leerlingen kunnen kiezen uit verschillende cultuuractiviteiten die in het kader van schoolse activiteiten bezocht worden
- ✓ het initiatief om het Openluchttheater Gramsbergen op te knappen dient te worden ondersteund
- ✓ er wordt bekeken of er financiële ruimte te creëren is om startersubsidies voor culturele ondernemers beschikbaar te stellen
- ✓ gemeentelijke panden die leeg staan kunnen (naast woonruimte voor jongeren) ook tijdelijk worden ingezet als atelierruimte
- ✓ de extra rijksmiddelen van het gemeentefonds worden ingezet voor het vernieuwingsproces van de bibliotheek

door een goed spreidingsbeleid van filialen, eventueel de inzet van bibliobussen (kleinere kernen) en door juist bibliotheken te laten participeren in multifunctionele wijkcentra. Het rijk stelt de komende jaren extra geld beschikbaar voor de vernieuwing van de bibliotheek.

We worden steeds meer wereldburgers. Bedrijven worden groter en internationaler: televisie, meer mobiliteit en internet maken onze leefwereld groter. Maar de globalisering kent ook nadelen. De kloof tussen arm en rijk groeit. In het buitenlandbeleid van Nederland staan onze economische belangen te vaak voorop. GroenLinks wil dat Nederland het voortouw neemt en probeert om de wereld veiliger en eerlijker te maken. Om dit te doen moet Nederland zich inzetten voor eerlijke handel en duurzame ontwikkeling.

Gemeentes kunnen in samenspraak met hun eigen organisatie VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeentes) meedoen aan projecten die in ontwikkelingslanden de armoede, het onderwijs en/of de zorg ondersteunen.

Een andere manier om op gemeentelijk niveau bij te dragen aan internationale solidariteit is door het stimuleren van verantwoord ondernemen en ethisch consumeren bij lokale bedrijven en bij consumenten. Een gemeente kan beginnen door kritisch te kijken naar haar eigen aanschafbeleid waar het kleding en voedsel aangaat. Worden deze producten wel duurzaam geproduceerd zonder kinderarbeid, zonder schade aan producenten in ontwikkelingslanden en zonder schade aan het milieu? De gemeente geeft het goede voorbeeld met de koffie, maar dat kan ook bij ander verantwoord en duurzaam aanschafbeleid.

Eerlijk en grenzeloos

Programmapunten

- ✓ de gemeente gaat zich verder oriënteren op deelname via een VNG-internationaal project
- ✓ uniformen van gemeentelijke diensten (groenvoorziening, stadswachten etc.) dienen op een eerlijke manier geproduceerd te worden; we willen niet dat de gemeente kinderarbeidproducten koopt, ook al zijn ze nog zo goedkoop

Een samenleving voor iedereen: dat is wat waar GroenLinks voor staat. Een samenleving waarin iedereen meedoet en waar voor iedereen plaats is. Een samenleving ook, waarin het duidelijk is wat wel en niet kan en mag, met voor iedereen dezelfde rechten en plichten. Waar ieders rechten worden beschermd en waar misdaad, discriminatie en geweld worden bestraft. Zo'n samenleving vereist van de politiek dat ze echt naar de burgers luistert en problemen probeert op te lossen. Maar het vereist ook dat de politiek duidelijke keuzes maakt en die helder communiceert. En dat is iets wezenlijk anders dan: u vraagt en wij draaien.

Groenlinks maakt een duidelijke keuze: wij kiezen voor een samenleving waar plaats is voor iedereen: wit, zwart, homo, hetero, man, vrouw, oud en jong. Dat vergt een open houding en een goede communicatie. Maar ook een beet-je inschikken om ruimte te maken voor anderen. Dat kan door het voeren van een humaan vluchtelingenbeleid. Door te werken aan een tolerante, gastvrije samenleving, waar mensen met verschillende religieuze en culturele achtergronden, seksuele voorkeuren, levensstijlen en leeftijden in harmonie en met respect voor elkaar samenleven. En door het zoeken van de dialoog in plaats van de confrontatie.

GroenLinks vindt het belangrijk dat burgers zeggenschap over en verantwoordelijkheid voor hun leefomgeving hebben. Dat betekent dat er veel zaken op wijk-/buurniveau aangepakt kunnen en moeten worden. Door het (laten) organiseren van burgers in wijkraden, Plaatselijke Belangen, het instellen van integrale overleggen (met wijkraad, welzijnsinstelling, ondernemersvereniging en woning-corporaties) en het ondersteunen van zelforganisaties, kan de interactieve besluitvorming gestalte krijgen. De gemeente moet dergelijke contacten blijven stimuleren en faciliteren. Door via het gebiedsgericht werken wijkbudgetten beschikbaar te blijven stellen en te indexeren, kunnen bewoners ook zelf problemen aanpakken in hun directe omgeving.

Bij plannen moet de gemeente mensen vanaf het begin betrekken bij het probleem en de mogelijke oplossingen. Niets is zo frustrerend als op een inspraakavond een totaal afgerond en uitgewerkt plan voor je wijk gepresenteerd te krijgen waarin hoogstens nog een stoeptegel verlegd kan worden. Door een interactieve besluitvorming is niet alleen het draagvlak groter, maar ook de kans dat het beleid daadwerkelijk een goede oplossing voor bestaande problemen is. Via een volksinitiatief kunnen burgers zelf een kwestie op de agenda van de gemeenteraad plaatsen. Zo worden problemen die de mensen bezighouden geagendeerd.

4 Een samenleving voor iedereen

25

Betrokken burgers; betrokken buurt

Programmapunten

- ✓ wijkverenigingen en Plaatselijke Belangen blijven een budget krijgen, dat bijvoorbeeld ook gebruikt kan worden voor het onderhouden en schoonmaken van de eigen buurt of het zelf verbeteren van de groenvoorzieningen
- ✓ tijdens jaarlijkse wijkgesprekken kunnen bewoners (naast de gebiedswethouder en -ambtenaar, ook met raadsleden in gesprek gaan over problemen in de wijk/buurt/plaats
- ✓ stukken die behoren bij besluitvorming dienen inzichtelijk te zijn voor alle burgers via internet, maar ook op een aantal decentrale locaties (bijv bibliotheken).

Criminaliteit en (het gevoel van) onveiligheid vormen in Hardenberg (nog) geen groot probleem. Toch moet er wel iets aan gedaan worden, zodat we "Randstedelijke" situaties kunnen voorkomen. Alleen meer politie en hogere straffen kunnen dit probleem niet voorkomen. GroenLinks verzet zich tegen een eenzijdige nadruk op repressie. GroenLinks wil meer aandacht voor het voorkomen van ellende. Het bestrijden van criminaliteit begint met preventie en voorlichting. Door bewoners met elkaar in contact te brengen en te houden, door hen daadwerkelijk invloed op hun omgeving te geven, door het in overleg met de politie instellen van wijkagenten en door het stimuleren van bedrijvigheid en winkeconomie in de wijk, wordt de leefbaarheid en de veiligheid groter.

Goede afspraken met woningcorporaties, politie, welzijnsorganisatie "de Stuw" en bewoners over onderhoud en beheer en een actief toezicht op naleving van regels en bestrijding van overlast, dragen bij aan een veilige, schone omgeving. Als het toch fout gaat, moeten politie en justitie natuurlijk optreden.

GroenLinks is tegen maatregelen die ingrijpen in de privé-sfeer, zoals "preventief fouilleren" en we willen heel terughoudend omgaan met het ophangen van camera's.

Wat betreft soft drugs: Groenlinks is voor gereguleerde en gecontroleerde verkoop onder het motto "Soft on soft drugs, hard on hard drugs!"

Oorlog, honger en schending van mensenrechten zijn helaas de rauwe werkelijkheid in tal van landen. Mensen vluchten om tal van redenen. GroenLinks vindt dat vluchtelingen recht hebben op een respectvolle behandeling. Het zonder meer op straat zetten van (uitgeprocedeerde) asielzoekers is op geen enkele manier een oplossing. Vaak kunnen zij dan nergens terecht en gaan zwerven, met alle gevolgen van dien. Het bieden van noodopvang blijft daarom noodzakelijk voor asielzoekers die nog een procedure hebben lopen, maar geen recht op opvang hebben. Tijdelijke opvang biedt mensen in elk geval ruimte om zich voor te bereiden op een volgende stap.

Preventie voor repressie

Programmapunten

- ✓ GroenLinks wil, al of niet in regioverband, goede opvang voor dak- en thuislozen, zwerfjongeren en verslaafden; bijvoorbeeld door "beschermd wonen"-projecten en cliëntvolgsystemen
- ✓ GroenLinks verzet zich tegen preventief fouilleren
- ✓ de politie moet extra aandacht geven aan geweld tegen vrouwen in een kwetsbare positie

Een humaan asielbeleid

27

Programmapunten

- ✓ Er blijft een beperkte noodopvang voor uitgeprocedeerde vluchtelingen beschikbaar
- ✓ de gemeente moet niet meewerken aan uitzettingen als niet duidelijk is wat er met de betreffende persoon/personen zal gebeuren. Wat GroenLinks betreft werkt de gemeente niet mee aan het moedwillig dakloos maken van mensen
- ✓ de gemeente werkt niet mee aan nachtelijke uitzettingen. Asielzoekers zijn geen criminelen die 's nachts van het bed gelicht moeten worden

De internationale aanslagen (WTC, de treinen in Madrid, de toeristen in Bali en de metro in Londen) en de oorlogen in Afghanistan, Tsjetsjenië en Irak hebben overal ter wereld geleid tot een groeiende kloof tussen moslims en niet-moslims. In Hardenberg zijn deze problemen slechts in miniatuur aanwezig, maar ook hier wordt er ingespeeld op angstgevoelens en wordt de hele moslingemeenschap in een hoek geplaatst.

Vrouwen zijn vaak slachtoffer van radicalisering. Juist vrouwen liggen tussen twee vuren bij een verbod op hoofd-doekjes. Juist de positie van vrouwen wordt door conservatieve moslims verslechterd. Juist vrouwen zijn door de afhankelijke verblijfsvergunning na huwelijksmigratie kwetsbaar.

GroenLinks wil af van het "wij-zij"-denken langs etnische en religieuze lijnen. Groepen die zich van de samenleving dreigen af te wenden, moeten we niet onderdrukken maar juist er bij halen. Mensen moeten worden gezien als individuen met een eigen verantwoordelijkheid, en niet als medeverantwoordelijk voor problemen bij de hele groep.

Betaalbaar

GroenLinks staat voor een solide begrotingsbeleid dat voldoende ruimte biedt voor investeringen in publieke voorzieningen. Vooral gericht op de mensen met de minste kansen en op een noodzakelijk lokaal milieubeleid. Nu en in de toekomst. Gezien de financiële situatie van Hardenberg kan dat gelukkig (nog). Het vraagt desondanks heldere keuzes voor noodzakelijke investeringen en bijdragen. Het vraagt bovendien om een kritische houding ten aanzien van andere kosten, zoals die van aan- en uitbesteding en de inkoop van goederen en diensten, bijvoorbeeld de inzet van dure adviesbureaus. De gemeentelijke organisatie dient efficiënt te zijn en dure prestigeprojecten kunnen alleen als deze zichzelf terugverdienen. Regelgeving moet, zo mogelijk, worden verminderd en/of vereenvoudigd.

Transparantie

De uitgaven van de gemeente dienen altijd transparant en controleerbaar te zijn. Daardoor kunnen de inwoners ook zicht hebben op nut en noodzaak. De wijze waarop de begroting en de jaarrekening worden opgesteld en gepresenteerd moet zo helder en inzichtelijk mogelijk zijn.

Gemeentelijke belastingen

Integreren doe je samen

Programmapunten

- ✓ Werklozen met een taalachterstand die hun kansen op de arbeidsmarkt zien verminderen, krijgen gratis taalcursussen aangeboden. Niet meewerken wordt financieel gesanctioneerd
- ✓ oudkomers krijgen inburgeringscursussen aangeboden, waarbij de gemeente coördineert en de prioriteit bij vrouwen zonder inkomen ligt
- ✓ racistisch toelatingsbeleid in bijvoorbeeld café, concertzaal en discotheek moet keihard worden aangepakt; waar dat niet helpt moet de gemeente in het uiterste geval overgaan tot sluiting
- ✓ van nieuwkomers die zich vrijwillig in Nederland vestigen kunnen we verwachten dat ze zorgen voor inburgering; GroenLinks wil dit bij huwelijksmigranten voorschrijven, op kosten van de Nederlandse partner; bij asielmigranten komt deze plicht voor rekening van de overheid

29

5 Betaalbaar

Het kabinet blijft vanuit Den Haag bezuinigingen afkondigen. Op die manier wil het zijn huishoudboekje op orde brengen. Op lokaal niveau blijken de soms schrijnende gevolgen van het Haagse beleid. GroenLinks vindt het dan ook heel belangrijk dat gemeentes middelen blijven houden om de negatieve gevolgen het hoofd te bieden, om andere keuzes te kunnen maken. Het is daarom belangrijk dat gemeentes zelf ook belastingen kunnen blijven innen.

De meeste mensen zijn best bereid belasting te betalen als ze weten dat het gebruikt wordt voor goede, noodzakelijke zaken. GroenLinks is daarom niet per se tegen verhoging van de OZB. Wel zijn we er voor om goed te kijken wat we belangrijk vinden en wat minder. Ook hier geldt weer: de sterkste schouders moeten de zwaarste lasten dragen. Want dat is waar de overheid volgens GroenLinks voor moet staan: een beleid dat eenieder kansen biedt; dat de solidariteit die er in onze samenleving is, versterkt en die sociaal en met compassie de zwaksten beschermt.

Programmapunten

- ✓ de gemeente gaat samen met andere gemeenten inkopen. Hierdoor ontstaan efficiencyvoordelen en zijn quantumkortingen mogelijk
- ✓ de gemeente gaat inventariseren welke regels kunnen worden verminderd of gestopt
- ✓ de gemeentelijke afdelingen worden doorgelicht op efficiency door middel van vergelijkende tests: op die manier wordt duidelijk waar en hoe het gemeentelijk apparaat efficiënter en goedkoper kan functioneren
- ✓ met de bibliotheek wordt overleg gevoerd om die instelling nog nadrukkelijker de informatiefunctie van de gemeentelijke overheid te laten oppakken
- ✓ de gemeente kijkt kritisch naar de inhuur van externe deskundigheden: dit is peperduur en vaak nauwelijks nodig
- ✓ bij bezuinigingen wordt niet automatisch een kaasschaaf gehanteerd maar wordt er daar bezuinigd waar de gevolgen het minst ingrijpend zijn; ook hier geldt: GroenLinks komt op voor de zwakkeren in de samenleving, dus bezuinigt GroenLinks niet op het minimeleid, maar wel op bijv. het Masterplan Centrum Hardenberg
- ✓ daar waar commerciële bedrijven profijt hebben van gemeentelijke faciliteiten/grond/openbare ruimte moeten zij meebetalen aan de voorzieningen

GroenLinks afd. NO Overijssel

p/a Wielenweg 3
7791 HA RADEWIJK
(0523) 21 63 31
willemklus@tele2.nl

Wordt lid van **GroenLinks**:

Antwoordnummer 3522
3500 SB UTRECHT
(030) 23 99 900
www.groenlinks.nl

Proeflidmaatschap:
€ 5,- (half jaar)

kandidatenlijst:

1 Kees Slingerland,
Hardenberg

2 Eef Diteweg,
Slagharen

3 Barbara Dijke,
Hardenberg

4 Ruud Jonker, Mariënberg

5. Sonja Rasenberg, Balkbrug

6 Greet Ramaker-Wentzel, Ane

7 Willem Verboon, Radewijk

